

BERUŠKY - TRÍDNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM 2020/2021

Název třídního vzdělávacího programu:

Hrajeme si s beruškou

1. **Datum platnosti:** 1. 9. 2020 – 31. 8. 2021

2. **Vypracovaly:** Bc. Markéta Drahokoupilová, Eva Píšová

Třídní vzdělávací plán je otevřený dokument, který lze během školního roku průběžně obměňovat a doplňovat.

Vychází ze Školního vzdělávacího programu .

3. **Charakteristika třídy:**

Ve věkově smíšené třídě je zapsáno 20 dětí, z toho 8 chlapců a 12 děvčat. Šest dětí ve věku 4-5 let, deset dětí ve věku 3-4 roky a čtyři děti věku 2-3 roky.

4. **Vybavení třídy:**

Třída berušek se nachází v přízemí prvního pavilonu MŠ. Je rozdělena na čtyři části: ložnice, herna, koutek s kuchyňkou a část určeno u stolování. Nově děti využívají celý prostor herny, neboť lůžkoviny jsou po odpočinku ukládány do určených polic. V této části třídy mají děti také v policích volně dostupnou knihovnu, kterou využívají i v době před spánkem. Děti mají k dispozici koutek s výtvarným materiálem, skříňky s různými hračkami, mozaikami, kubusy a puzzlemi. Ve třídě je velké množství stavebnic. V herně se nachází také koutek s kadeřnictvím, hudební koutek s klavírem a dětskými rytmickými nástroji. Z herny mají děti vstup do koutku pro domácnost a do obchodu. Pro naši práci můžeme používat rádio s CD přehrávačem. Ze třídy máme přístup na dětské toalety a do šatny dětí.

5. **Naše pravidla:**

- neubližujeme si
- pomáháme si
- ve třídě běháme jen při cvičení a pohybových hrách
- nežalujeme na sebe
- hračky a pomůcky ukládáme na určená místa
- neničíme hračky a vybavení MŠ
- společně oslavujeme narozeniny dětí
- hračky si nosíme pouze na „DEN HRAČEK“
- chráníme sebe a přírodu
- kouzelná slovíčka otvírají srdíčka
- vzájemně si nasloucháme
- nekřičíme
- jsme kamarádi

6. Plánované akce třídy:

- ❖ podzimní tvoření z přírodnin společně s rodiči
- ❖ Mikuláš a čert – tvoření s rodiči
- ❖ velikonoční tvoření
- ❖ společné hraní dětí s rodiči

7. Plánované akce školy:

- ❖ Podzimníček
- ❖ Mikuláš a čert
- ❖ víla Jarněnka
- ❖ Velikonoční zajíček
- ❖ Den matek (Den rodiny)

8. Plánované akce s rodiči:

- ❖ podzimní setkání s rodiči
- ❖ paní Zima
- ❖ vánoční besídka
- ❖ rozloučení s předškoláky

9. Názvy projektů MŠ:

- ❖ Zpívánky
- ❖ Malý stavitel
- ❖ Hokusy pokusy
- ❖ Babičko, vyprávěj

10. Vzdělávací záměr třídy:

Činnosti dětí v průběhu roku bude opět provázet beruška, která nám bude pomáhat poznávat dění kolem nás. U všech dětí se zaměříme na radostný vstup do MŠ a pocit bezpečného prostředí. Vzhledem k věkově smíšené třídě se zaměříme na vytváření kamarádských vztahů mezi dětmi, k vzájemné toleranci a pomoci. Dále se zaměříme na rozvoj sebeobsluhy, rozvoj jemné a hrubé motoriky, rozvoj jazykových dovedností a paměti formou lidových písní, básní a říkanek. Postupně se budeme snažit zapojovat děti do pracovních, výtvarných a pěveckých činností. Zaměříme se na správné držení kreslicího náčiní, lžice a na rozvoj jazykových dovedností – rozvoj pohyblivosti mluvidel s využitím artikulačních cvičení, jazykových chviliek a jazykových rozcvíček. Na třídění předmětů a znalost barev. Při pobytech venku se zaměříme na rozvoj pohybových aktivit a environmentální výchovy.

Vzdělávací zaměření:

Podporujeme rodinnou výchovu a vzájemnou spolupráci, umožňujeme rodičům se podílet na děti v mateřské škole.

11. Témata - vzdělávací nabídka vycházející z integrovaných bloků ŠVP:

I. KLUCI A HOLKY CHODÍ DO ŠKOLKY (září)

Tematický blok

❖ **BERUŠKA A JEJÍ KAMARÁDI**

Citlivým přístupem se budeme snažit o radostný vstup dítěte do MŠ. Budeme navazovat a pomáhat utvářet vztahy mezi dětmi.

V průběhu měsíce září provedeme diagnostiku u všech dětí.

Vzdělávací nabídka:

- pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, správný postup při mytí rukou
- činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují a s jejich praktickým používáním (prostředí MŠ)
- námětové hry, spontánní hry
- pozorování jevů, předmětů ve třídě, pojmenování jejich vlastností (barva, tvar,...)
- hudební, a hudebně pohybové činnosti

starší děti:

- spolupodílení se na tvorbě pravidel, vzájemného soužití

Očekávané výstupy:

- zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky
- orientovat se bezpečně ve známém prostředí (doma, budova MŠ, blízké okolí)
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich morální vlastnosti, schopnosti
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, komunikovat vhodným způsobem, respektovat ho

starší děti:

- respektovat předem vyjasněná pravidla, neničit vlastní a cizí věci, být ohleduplný k sobě i k druhému,

II. KOUZELNÁ PŘÍRODA (říjen – listopad)

Tematický blok

❖ **Beruška v obchodě**

Budeme podporovat vztah dětí k přírodě, vést děti k osvojení si poznatků o přírodě a jejich proměnách. Poznat a pojmenovat plody podzimu – kaštiny, žaludy, šípky, houby a také ovoce a zeleninu (podle vzhledu a chuti) a objevovat jejich význam pro zdraví člověka. Osvojovat si jednoduché pracovní dovednosti při práci s různým přírodním materiálem.

Vzdělávací nabídka:

- přímé pozorování jevů, rozhovory o výsledku pozorování

- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitosti a změn v přírodě
- konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, porovnávání,...)
- výtvarné tvůrčí činnosti podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání i vyjadřování a tříbení vkusu
- poslech čtených, vyprávěných, reprodukováných příběhů a pohádek
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv (naučit se zpaměti přiměřený text)
- konstruktivní a grafické činnosti

starší děti:

- smyslové a psychomotorické hry (poznat podle chuti, vůně, hmatu, sluchu,...)
- činnosti k procvičování orientace v prostoru i rovině
- činnosti k vytváření pojmů (nadřazené - podřazené, konkrétní - abstraktní,...)

Očekávané výstupy

- zajímat se co se v okolí děje, všímat si dění, změn ve svém okolí (v přírodě)
- vytvářet objekty z přírodních a umělých materiálů
- chápat jednoduché souvislosti, nacházet znaky společné a rozdílné, porovnat, dle společných či rozdílných znaků (např. vybrat všechny předměty vyrobené ze dřeva), zobecňovat vybrat ovoce, zeleninu
- zapamatovat si krátké texty, reprodukovat je, přijmout jednoduchou dramatickou úlohu

starší děti:

- rozlišovat známé chutě a vůně
- rozlišovat roční období a jejich typické znaky

Tematický blok

❖ NEMOCNÁ BERUŠKA

Vytváření životních postojů a návyků prospívajících zdraví, osvojování si poznatků o lidském těle.

Vzdělávací nabídka:

- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla
- lokomoční pohybové činnosti (zdolávání překážek v herně, v přírodě)
- námětové hry

starší děti:

- činnosti směřující k prevenci úrazů, nemoci, nezdravých návyků a závislostí
- artikulační, řečové hry, hry se slovy (popis předmětů, rýmování, synonyma, antonyma apod.)

Očekávané výstupy:

- pojmenovat viditelné části těla včetně některých dílčích částí (např. rameno, koleno, loket, zápěstí)
- spolupracovat s ostatními

starší děti:

- pojmenovat i některé vnitřní orgány (např. srdce, plíce, mozek, žaludek)
- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí

- znát základní zásady zdravého životního stylu (zdravé výživy)
- poznávat v souvislostech antonyma, synonyma, homonyma

Tematický blok

❖ BERUŠKA TRÍDÍ ODPAD

Seznamování dětí s problematikou třídění odpadu a dopadu na životní prostředí

Vzdělávací nabídka:

- řešení myšlenkových i praktických problémů
- spontánní hra a námětové hry

starší děti:

- konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, porovnávání,...)

Očekávané výstupy:

- všimnout si nepořádku a škod, dbát o pořádek a čistotu, chápat význam třídění odpadu
- být citlivý k přírodě

starší děti:

- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí

III. VÁNOČNÍ POHÁDKOVÝ ČAS (listopad - leden)

Charakteristika integrovaného bloku

Nastává čas paní Zimy. Děti se těší na příchod Mikuláše, čerta a na vánoční svátky. Období, jako stvořené pro rozvoj kladných citových vztahů. K rodině i k ostatním. Spolupracujeme při vánoční výzdobě mateřské školy, seznamujeme se s tradicemi, připravují se besídka a zhotovujeme dárky pro blízké. Případná brzká sněhová nadílka láká k provozování zimních radovánek.

Tematický blok

❖ MIKULÁŠ A ČERT

Vzdělávací nabídka:

- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- přípravy a realizace společných zábav a slavností rámci zvyků a tradic - návštěva čerta a Mikuláše
- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry

starší děti:

- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)

Očekávané výstupy:

- vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu

– porozumět běžným projevům vyjádření emocí, citových prožitků a nálad druhých
starší děti:

- naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost

Tematický blok

❖ VÁNOCE S BERUŠKOU

Vzdělávací nabídka:

- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- přípravy a realizace společných zábav a slavností rámci zvyků a tradic - vánoční besídka
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity), výroba vánočních dárků
- cvičení v projevovalání kladných citů

starší děti:

- přednes, recitace, dramatizace, zpěv
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)

Očekávané výstupy:

- vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z kulturních krás i setkávání se s uměním
- vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- hry nejrůznějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity), výroba vánočních dárků
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí

starší děti:

- naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost

IV. ČAS SNĚHOVÝCH ZÁVĚJÍ (leden – březen)

Tematický blok

❖ BERUŠKA V ZIMNÍM KRÁLOVSTVÍ

Vnímat krásy zimní přírody, poznávat vlastnosti sněhu a ledu, experimentovat (pokusy a objevy), seznamovat se se zimními sporty a hrami. Osvojovat si poznatky o důležitosti pohybu pro zdraví člověka a chápat a dodržovat zásady bezpečného chování při zimních hrách. Seznamovat se s významem správného oblékání (co je otužování), uvědomovat si význam péče o své zdraví.

Vzdělávací nabídka:

- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami), profese
- lokomoční pohybové činnosti (sezónní činnosti)
- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)

starší děti:

- vyprávění toho, co dítě slyšelo nebo co shlédlo
- činnosti zaměřené k seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplné praktické aplikaci

Očekávané výstupy:

- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu)
- mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí

starší děti:

- sledovat a vyprávět příběh, pohádku, porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- chápat základní číselné a matematické pojmy, (porovnávat, uspořádat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)

Tematický blok**❖ BERUŠKA NA KARNEVALU**

Prožívat pozitivní pocity z dramatických činností, rozvíjet schopnosti improvizace s loutkami a maňásky, seznamovat se s lidovými tradicemi a řemesly, s různými profesemi dospělých. Zapojit se do přípravy karnevalu.

Vzdělávací nabídka:

- praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává, námětové hry, řemesla

- činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina, mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi)
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky
- lokomoční pohybové činnosti

starší děti:

- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií
- konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, odhad, porovnávání apod.), motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností

Očekávané výstupy:

- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu)

starší děti:

- sledovat očima zleva doprava
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- chápat prostorové pojmy (dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), orientovat se v prostoru i v rovině

V. PŘÍRODA SE PROBOUZÍ (březen – květen)

Tematický blok

❖ JARNÍ RADOVÁNKY S BERUŠKOU

Všímat si změn v přírodě spojených s příchodem jara, rozmanitosti přírody, seznamovat se se světem rostlin, zvířat. Uvědomovat si sounáležitost s živou i neživou přírodou. Uvědomovat si důležitost péče o své okolí a prostředí, ve kterém žijeme. Posilovat radost z objevování.

Vzdělávací nabídka:

- experimenty s rostlinami – rychlení větviček, pěstování jednoduchých rostlin (jarní osení, hrách, fazole apod.)
- kooperativní činnosti – velikonoční a jarní výzdoba školy
- seznamování s lidovými tradicemi – barvení vajec, pletení pomlázek, velikonoční koledování, apod.
- třídění obrázků podle ročních období (oblečení, příroda, činnosti, svátky,...)
- pozorování živé a neživé přírody (výstavka)
- pojmenovat domácí a hospodářská zvířata a jejich mlád'ata, jejich vlastnosti, způsob života, užitek

starší děti:

- vyprávění příběhů podle obrázků
- vyhledávání slov, která se rýmují s pomocí obrázků
- pokusy a objevy, zkoumání vlastností různých materiálů

Očekávané výstupy:

- posilovat radost z objevování
- spolupracovat s ostatními
- zacházet s drobnými pomůckami, nástroji, materiálem podle pokynů
- chápat elementární časové pojmy
- vnímat rozdíly mezi živou a neživou přírodou
- odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, rostlin, zvířat...
- pochopit funkci rodiny a jejich členů

starší děti:

- popsat situaci podle obrázku
- poznat a najít slova, která se rýmují, doplnit chybějící slovo rýmu
- posilovat radost z objevování

Tematický blok**❖ BERUŠKA V KNIHOVNĚ**

Probouzet v dětech zájem o knihy. Vnímat knihu jako zdroj poučení i radosti. Rozvíjet komunikativní dovednosti a upevňovat kulturně společenské návyky. Připravit se na oslavu Dne matek.

Vzdělávací nabídka:

- hry s knihami – prohlížení a čtení, hledání informací, obrázků v encyklopediích, poslech textů i básní pro děti
- konstruktivní a tvořivé hry
- poslech veršovaných pohádek, říkadel, básní a vyhledávání slov, která se rýmují
- jednoduché pracovní činnosti (výroba dárku a přání pro maminky...)

starší děti:

- námětové hry na knihovnu a knihkupectví
- seznamování s některými spisovateli, básníky a ilustrátory
- popis obrázků s různou tematikou

Očekávané výstupy:

- probouzet u dětí zájem o knihy, vnímat je jako zdroj poučení i radosti
- zacházet s drobnými pomůckami, nástroji, materiálem podle pokynů
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládnout jemnou motoriku

starší děti:

- přijímat vzor společenského chování
- poznat a najít slova, která se rýmují, doplnit chybějící slovo rýmu
- chápat prostorové pojmy (popisovat obrázek zleva doprava, shora dolů)

VI. TĚŠÍME SE NA PRÁZDNINY (květen – červen)**Tematický blok****❖ CESTUJEME S BERUŠKOU**

Všímat si změn v přírodě, spojené s příchodem léta. Získávat poznatky o místě, kde děti bydlí a žijí. Vytvářet povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, lidmi, společnostmi, planetou Země, o existenci různých národů, o přátelství, toleranci. "Cestovat po mapě ČR, světa". Seznamovat se s exotickými zvířaty, umět je pojmenovat. Umět pojmenovat dopravní prostředky, dbát o svoji bezpečnost.

Vzdělávací nabídka:

- prohlížení a „čtení“ knih, časopisů
- rozhovory nad obrázkovým materiálem
- výlety do okolní přírody, hry v přírodě
- školní výlet
- návštěva školní družiny
- hudebně pohybové hry, tanec, pohybové hry

starší děti:

- přednes, recitování, zpěv
- třídění geometrických tvarů podle předem určeného pravidla, pojmenovávání kruhu, čtverce, trojúhelníku, obdélníku
- vyhledávání předmětů různých geometrických tvarů ve třídě, při pobytu venku
- prohlížení mapy ČR, mapy světa

Očekávané výstupy:

- pojmenovat některá zvířata
- rozlišovat různé dopravní prostředky.
- pohybovat se koordinovaně a jistě a to v různém přírodním terénu (např. ve třídě, na louce, v lese, na písku)
- pohybovat se bezpečně ve skupině dětí
- pohybovat se koordinovaně a jistě a to v různém přírodním terénu
- komunikovat s dětmi i dospělými
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem

starší děti:

- mít poznatky o České republice
- mít poznatky o existenci jiných zemí, národů kultur (např. podmínky, oblečení, zvyky, zvířata)
- mít poznatky o planetě Zemi, vesmíru apod. (koloběh vody, střídání ročních období)
- rozpoznat geometrické tvary

Tematický blok**❖ OSLAVA MDD S BERUŠKOU**

Prohlubovat kladné vztahy ke členům rodiny, k sobě navzájem. Připravit se na oslavu MDD. Opakovat s dětmi časové a početní vztahy.

Vzdělávací nabídka:

- společné diskuze, rozhovory (vyprávění zážitků)
- experimentování s různými materiály a předměty
- hudebně pohybové hry, tanec, pohybové hry
- přípravy a realizace společných slavností – dětský den

starší děti:

- společenské hry
- sociální a interaktivní hry

Očekávané výstupy:

- tvořivě využívat přírodní a ostatní materiály při pracovních a výtvarných činnostech, experimentovat s materiály
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- pochopit funkci rodiny a jejich členů

starší děti:

- přijímat a rozeznávat kompromisy
- jednat spravedlivě, ohleduplně
- zorganizovat hru

12. Pravidelné třídní aktivity:

- společná ranní sezení v kruhu
- oslavy narozenin
- oslavy svátků dětí
- jazykové a relaxační chvílky
- poslech pohádek a příběhů před odpočinkem a rozhovory
- opakování básní, písní, říkadel